

**Drgonec Ján. Ústava Slovenskej republiky. Komentár.
3. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2012, 1620 s.**

Doc. JUDr. Ján Drgonec, DrSc., je v českém právnickém prostředí známým autorem, a to zejména svými pracemi z oboru medicínského práva, z oblasti právní reflexe technologického vývoje či z oboru práva ústavního. Pro jeho vědeckou a odbornou práci je typické vyhledávání nových neotřelých problémů a jejich originální zpracování. V recenzované práci se Ján Drgonec představuje ale poněkud jinak, a to jako systematik, komentátor Ústavy Slovenské republiky. Šíří záběr i způsobem zpracování nabízí dílo, s jakým se v současnosti setkáváme z pera jednotlivce jen výjimečně, pravidelně pak z „dílny“ celého kolektivu autorů.

Komentář metodologicky spojuje dva přístupy: V prvním nabízí čtenáři odpověď na otázku *quid iuris*, tj. podává podrobný výklad textu ústavy z pohledu mimořádně rozsáhlého a detailního rozboru relevantní judikatury Ústavního soudu Slovenské republiky. Přístup druhý představuje právně-teoretický a konstitucionalistický rozbor jednotlivých ústavních ustanovení, v nich obsažených pojmů, rozbor, jenž je ekvivalentní teoretickým a konstitucionalistickým studiím, či monografiím. V něm je vždy přítomen autorův názor, stanovisko, často diskusní, či polemické. Ján Drgonec je v těchto momentech – jak je to u něj obvyklé – začasté ironickým, či dokonce sarkastickým glosátorem. Kupř. na okraj problematiky soudcovského práva připomíná: „Účelom uplatnenia judikatury ako prameňa práva nie je presadenie zásady: ‚Nemyslme – citujme!‘ do interpretácie a aplikácie právnych noriem. Kto nazbiera ‚väčšiu sériu‘ súdnych rozhodnutí podľa svojich predstáv, ten má vyhrať. Takýto postoj k judikatúre sa síce presadzuje v súdnych sieňach predovšetkým zásluhou prichádzajúcej generácie advokátov, ale svojou podstatou predstavuje účelovosť v najvulgárnejšej forme, lebo popiera samotnú podstatu aplikácie právnej normy s pomocou súdnych precedensov. ... judikatúra sa rozvíja od konkrétneho prípadu ku konkrétnemu prípadu postupne v závislosti od okolností riešených sporov ... a je prakticky nemožné, aby hneď v prvom rozhodnutí dala odpoveď na všetky relevantné otázky, ktoré súvisia s interpretáciou a aplikáciou právnej normy.“ (s. 87).

Teoretickou analýzu autor doplňuje o komparativní pohled, k jednotlivým otázkám nabízí zejména závěry plynoucí z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Evropského soudního dvora. Nezůstává rovněž pasivním divákem ve vztahu k nástinu relevantní judikatury Ústavního soudu Slovenské republiky, nýbrž na mnoha místech ji podrobuje kritickému hodnocení.

Recenzovaný komentář Ústavy Slovenské republiky nabízí dle mého přesvědčení českému čtenáři zajímavějšímu se o problematiku ústavního práva přitažlivé čtení. Poskytuje nejen velmi komplexní pohled na Ústavu Slovenské republiky, nýbrž i na judiciální, právně-teoretický a konstitucionalistický diskurz probíhající ve Slovenské republice, v této souvislosti nabízí i poznatky, či inspirace pro úvahy nad řadou ústavně-právních otázek v České republice. Jak je pro Jána Drgonce typické, to vše ve čtivém, jazykově originálním podání.

prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc.
Ústavní soud ČR

**Nechvátal B. (ed.). Královský Vyšehrad IV. Sborník příspěvků ze semináře
940 let Královské kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Praha:
Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, 2012, 474 s.**

S poměrně značným časovým odstupem vydala před koncem roku 2012 Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě vlastním nákladem sborník příspěvků ze semináře k 940. výročí založení této kapituly. Tuto jednu z nejdéle existujících právnických osob na našem území lze vnímat

také jako zakladatelku první právnické školy u nás. Před rokem 1274 zřizuje totiž na Vyšehradě školu veřejných notářů, reprezentovanou svým pozdějším kanovníkem Jindřichem z Isernie.

Seminář, který se uskutečnil na Vyšehradě dne 16. září 2010, za poměrně velké účasti zástupců církevní a odborné veřejnosti, zahájil arcibiskup pražský Mons. Dominik Duka OP. Závěrečné slovo pronesl kardinál Miloslav Vlk, jenž zhodnotil současné postavení kapitul a jejich roli v obecné rovině platného kanonického práva. Nelehké práce uspořádat sborník, včetně zabezpečení sponzorských příspěvků, se ujal PhDr. Bořivoj Nechvátal, CSc., z Archeologického ústavu AV ČR.

Kromě úvodního, nosného příspěvku autora této anotace, který se zabýval vývojem historicko-právního postavení Vyšehradské kapituly od jejího založení po současnost, obsahuje sborník mj. referáty Ivo Kořána o církevně-slovanské tradici na Vyšehradě, Miloslava Pojsla o úloze Vyšehradu a jeho kapituly při obnově biskupství v Olomouci, Zdeňky Hledíkové o prvních známých statutech Vyšehradské kapituly z roku 1317, Heleny Soukupové o reliktu pisánského oltáře apoštola Petra, který ve vyšehradské bazilice nechal instalovat po své císařské korunovační jízdě císař Karel IV. Vít Vlnas přednesl na semináři zásadní příspěvek s tematikou sv. Jana Nepomuckého jako vyšehradského kanovníka a veřejného notáře, zatímco Zuzana Všetečková podala ve svém příspěvku vyčerpávající informaci o špitálu Panny Marie Pokorné pod Vyšehradem a poodhalila tak některé neznámé stránky ze sociálních dějin středověké Prahy. Poměrně ucelenou část semináře tvořily příspěvky z oblasti archeologie, z nichž dlužno připomenout Bořivoje Nechvátala a Ladislava Varazína, kteří se zabývali, neustále odbornou veřejností diskutovanou, otázkou polohy panovnické rezidence na Vyšehradě v raném středověku, zničené nikoli v důsledku pobožení Vyšehradu husity, ale v důsledku výstavby vyšehradské barokní pevnosti. S touto problematikou pak úzce souvisí příspěvek Jana Zavřela, informující o nových poznatcích rozboru geologického podkladu Vyšehradu. Společný příspěvek Karoliny Adamové a Antonína Lojka se zabýval rolí vyšehradských proboštů ve středověké právní a politické kultuře českého království a navazoval tak na právněhistorické téma přednesené v úvodu semináře. Mimo referátů přednesených na semináři zařadil uspořadatel do sborníku i další písemně odevzdané příspěvky, např. Jana Kotouse o rukověti námezdne pracujících ze 16. století z produkce Veleslavínova nakladatelství, která se dochovala ve vyšehradské kapitulní knihovně jako jediný exemplář na území České republiky, nebo Mileny Borské-Urbánkové o cyrilometodějské pouti do Říma v roce 1881, kterou organizoval vyšehradský probošt Václav Štulc a která zásadním způsobem ovlivnila oživení cyrilometodějského kultu v římskokatolické církvi aj. Z příspěvků mimo obsah semináře publikoval uspořadatel ve sborníku ještě řadu dalších statí, z nichž je třeba jmenovitě uvést hodnotnou studii Vratislava Vaníčka, týkající se polského královského titulu zakladatele kapituly a prvního českého krále Vratislava. K ní se připojují příspěvky Dany Stehlíkové o darech vyšehradských duchovních Národnímu muzeu v Praze nebo opět společná studie Karoliny Adamové a Antonína Lojka o problematice erbů na Staroměstské mostecké věži apod. Sborník uzavírají nejruznější marginálie z kapitulních personálií či současného života na Vyšehradě.

I když je vypovídací hodnota sborníku poněkud snížena vedle časového prodlení i jeho průběhu semináře neodpovídajícím řazením příspěvků, včetně zavádějící závěrečné informace, je vydání sborníku bezesporu záslužným počinem. Anotovaný sborník Královský Vyšehrad IV. je pokračováním řady sborníků vědeckých prací o tomto druhém místě české státnosti a významném místě českých národních a církevních dějin. Vydávání sborníků zahájila kapitula počínaje rokem 1992 u příležitosti 900. výročí úmrtí svého zakladatele a prvního českého krále Vratislava. Jako předchozí sborníky dokumentuje i tento nejnovější poznatky o Vyšehradu a jeho kapitule na úseku historie práva, církevní historie, archeologie nebo pomocných věd historických. Je významným příspěvkem nejen k historii Vyšehradu a jeho kapituly, ale i k českým dějinám vůbec.

JUDr. Jan Kotous

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze